

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น :
กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง*

Public participation in local development plans :

A case study of Mabyangporn Subdistrict Administrative Organization,

Pluak Daeng District, Rayong Province

กฤษณี น้อยกร**

Kritsanee Noikorn

6414832040@rumail.ru.ac.th

บทคัดย่อ

รายงานวิจัยฉบับนี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 11 คน โดยมีวัตถุประสงค์ 1) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร 2) กระบวนการขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร 3) ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร มีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับตัวแบบ ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน โดยปัญหาและอุปสรรคที่พบ ดังนี้ 1) ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3) ประชาชนบางส่วนยังมีข้อสงสัย ในข้อมูลการเสนอปัญหา ความต้องการ และขาดความเชื่อมั่นต่อการเสนอข้อมูล ซึ่งมีแนวทางในการแก้ไข ปัญหาและอุปสรรค ดังนี้ 1) การจัดโครงการ/กิจกรรมให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2) การประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ข้อมูลข่าวสาร แก่ประชาชนตามช่องทางต่างๆ 3) สร้างความเชื่อมั่นให้แก่ประชาชน

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วมของประชาชน; แผนพัฒนาท้องถิ่น; องค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร

Keywords: public participation; local development plans; Mabyangporn Subdistrict Administrative Organization

---

* บทความนี้เรียบเรียงจากการค้นคว้าอิสระเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น :

กรณีศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

**นักศึกษาระดับปริญญาโท สาขาบริหารธุรกิจ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

บทนำ

นับตั้งแต่ประกาศใช้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 เป็นต้นมา มีผลทำให้ต้องประกาศพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 พร้อมทั้งแผนกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามเจตนารมณ์ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2540 ที่ต้องการกระจายอำนาจจากราชการส่วนกลางและราชการส่วนภูมิภาคไปสู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ได้มีอำนาจหน้าที่อย่างอิสระในการบริหารจัดการองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นของตนเอง โดยประชาชนในท้องถิ่นเลือกตั้งตัวแทนของตนเองเข้าไปเป็นคณะผู้บริหารท้องถิ่นของตนเอง ซึ่งเป็นการบริหารจัดการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ ได้แก่ ด้านการบริหารงานทั่วไป การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ด้านการเงินและการคลัง เป็นต้น และต่อเนื่องมาจนถึงรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ฉบับปัจจุบัน มาตรา 78 ได้กำหนดให้รัฐพึงส่งเสริมให้ประชาชนและชุมชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และมีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศ ด้านต่าง ๆ การจัดทำบริการสาธารณะทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น การตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ รวมถึงการติดตามการตัดสินใจทางการเมืองและการอื่นใดโดยรวดเร็ว ที่มีผลกระทบต่อประชาชน หรือชุมชน และในมาตรา 250 กำหนดให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะและกิจการมสาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชน ในท้องถิ่นตามหลักการพัฒนาอย่างยั่งยืน รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาให้แก่ประชาชนในท้องถิ่น ทั้งนี้ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการร่วมคิด ร่วมทำร่วมแก้ไขปัญหา ร่วมตัดสินใจ ร่วมตรวจสอบนั้น มีความสำคัญอย่างยิ่งเนื่องจากประชาชนในท้องถิ่นเอง ย่อมทราบปัญหาความต้องการในพื้นที่มากที่สุด ซึ่งก็จะทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเองสามารถ ทราบปัญหาดังกล่าว และนำข้อมูลต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการพัฒนาเพื่อให้อสอดคล้องกับปัญหาของ ประชาชนในพื้นที่อย่างแท้จริง ตลอดจนการอำนวยความสะดวก และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ เพื่อให้การพัฒนาที่ยั่งยืน

โดยในช่วงที่ผ่านมาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามภารกิจอำนาจหน้าที่โดยมีการประชุมประชาคมท้องถิ่นระดับหมู่บ้านและในระดับตำบล เพื่อให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการและรวบรวมปัญหาความต้องการดังกล่าว ไปเป็นข้อมูลในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เพื่อเป็นกรอบแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจน ตอบสนองความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จึงมีความสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น เนื่องจากประชาชนในพื้นที่ย่อมรู้ปัญหาความต้องการของตนเองมากที่สุด และทำให้ทราบ ข้อมูลปัญหา ความต้องการจากประชาชนอย่างแท้จริง อันนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและตอบสนองความต้องการของประชาชน ตลอดจนการพัฒนาท้องถิ่นในด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้อมูลดังกล่าวผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง เพื่อเป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและสามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ได้อย่างแท้จริง ส่งผลต่อความเข้มแข็งของท้องถิ่น เพิ่มประสิทธิภาพได้มากยิ่งขึ้น

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัย ดังนี้

1. การวิจัยเอกสาร (Documentary research) โดยเก็บข้อมูลจากตำรา บทความทางวิชาการ วารสารสิ่งพิมพ์ สื่ออิเล็กทรอนิกส์ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ ดุษฎีนิพนธ์ รายงานการประชุม คู่มือปฏิบัติงาน ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง และข้อมูลหลักฐานต่าง ๆ ที่มีอยู่ เพื่อนำมาประกอบความคิดในการวิจัย

2. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview) โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 11 คน

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร (Population) ได้แก่ คณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนตำบล สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบล ผู้ให้บ้าน หัวหน้าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงประชาชนกลุ่มอาชีพในตำบลมาบยางพร

2. กลุ่มตัวอย่าง (Sample) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sample) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยกำหนดคุณลักษณะประชากรที่ต้องศึกษา (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2565, หน้า 46) เพื่อเลือกผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) จำนวน 11 คน ได้แก่

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร	จำนวน 1 คน
สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร	จำนวน 1 คน
ปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร	จำนวน 1 คน
หัวหน้าสำนักปลัดองค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร	จำนวน 1 คน
หัวหน้าฝ่ายแผนและงบประมาณ	จำนวน 1 คน
นักวิเคราะห์นโยบายและแผน	จำนวน 1 คน
ผู้ใหญ่บ้าน	จำนวน 1 คน
ประธานกลุ่มเกษตรกรทำไร่มาบยางพร	จำนวน 1 คน
สมาชิกวิสาหกิจชุมชนกลุ่มผ้าไหมมาบยางพร	จำนวน 1 คน
ประชาชนภายในตำบลมาบยางพร	จำนวน 2 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบเป็นทางการ (Structured interview or formal interview) ลักษณะของการสัมภาษณ์เป็นการสัมภาษณ์ที่มีคำถามและข้อกำหนดแน่นอนตายตัว จะสัมภาษณ์ผู้ใดก็ใช้คำถามแบบเดียวกัน การสัมภาษณ์จะทำการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลและเป็นการกำหนดวันนัดหมายไว้ล่วงหน้า โดยมีการขออนุญาตบันทึกภาพถ่ายไว้เป็นหลักฐาน

วิธีการรวบรวมข้อมูล

1. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร เป็นวิธีการศึกษาค้นคว้าเก็บรวบรวมข้อมูลทั่วไป โดยการรวบรวมเอกสารซึ่งเป็นข้อมูลที่มีการบันทึกไว้แล้วโดยผู้อื่น ได้แก่

1.1 หนังสือทั่วไป ได้แก่ ตำรา คู่มือ เอกสารประกอบการบรรยายรวมถึงเอกสารทางวิชาการ วารสาร สิ่งพิมพ์

1.2 งานวิจัย วิทยานิพนธ์ เป็นงานที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าในเรื่องนั้นๆ อย่างละเอียด

1.3 เอกสารของทางราชการ เป็นเอกสารที่ส่วนราชการจัดทำขึ้นเพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติ เช่น นโยบาย กฎระเบียบ พระราชบัญญัติ คู่มือปฏิบัติงาน ประกาศ คำสั่ง เป็นต้น

2. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากภาคสนาม ผู้วิจัยจะเก็บข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์ โดยที่ผู้ศึกษาเลือกวิธีการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย ซึ่งใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) โดยที่ผู้วิจัยต้องการสัมภาษณ์ไปตามคำถามที่กำหนดไว้ในแบบสัมภาษณ์ ซึ่งผู้ศึกษาจะสัมภาษณ์ตามข้อที่กำหนดไว้เท่านั้น โดยใช้แบบสัมภาษณ์ซึ่งเป็นคำถามปลายปิด (Closed ended questions) ในการสัมภาษณ์ (วิโรจน์ ก่อสกุล, 2565, หน้า 50) และจดบันทึกข้อมูลร่วมกับการบันทึกเสียงตามคำบอกของผู้ถูกสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในการทำการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ ดังนี้

1. ผู้วิจัยจะนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นตามแต่ละประเด็น
2. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบความเหมือน หรือความแตกต่างของผู้ให้สัมภาษณ์แต่ละคน ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์
3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาแยกประเด็นคำถาม แล้วนำมาเปรียบเทียบกับข้อมูล เอกสารที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวคิด ทฤษฎี ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อจะได้ทราบถึงลักษณะที่มีความ คล้ายคลึงกันและแตกต่างกันของข้อมูล ก่อนจะนำข้อมูลนั้นไปวิเคราะห์
4. นำข้อมูลที่ได้จากการเปรียบเทียบมาทำการวิเคราะห์ข้อมูลร่วมกัน เพื่อสรุปผลการวิจัยและเพื่อทราบถึงปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กระบวนการขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น รวมถึงปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยใช้การนำเสนอผลการวิจัยในรูปแบบการพรรณนา

ผลการวิจัยและอภิปรายผล

ผลการวิจัย

โดยผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยเอกสารและการวิจัยสนาม ดังนี้

การวิจัยเอกสาร ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง โดยในสถานการณ์ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง ทำให้ประชาชนมีความตื่นตัว และมีความรู้ความเข้าใจในการปกครองตนเองมากยิ่งขึ้น มีการรับรู้ข่าวสารและการมีส่วนร่วมทางการเมืองในรูปแบบต่างๆ เพื่อให้การพัฒนาท้องถิ่นเป็นตามวัตถุประสงค์การให้บริการแก่ประชาชน โดยไม่หวังผลตอบแทนและมีหน้าที่ในการจัดทำบริการสาธารณะให้แก่ประชาชนตามรัฐธรรมนูญ พ.ศ.2560 สอดคล้องกับการกระจายอำนาจการปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่และอำนาจดูแลและจัดทำบริการสาธารณะแก่ประชาชน และเป็นการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการแก้ไขปัญหาและความต้องการต่างๆ แก้ไขอย่างตรงจุดและทันที่มากขึ้น ตามที่กำหนดไว้ในการจัดตั้งพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ.2537 และระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.2548 และการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีความสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยต่างๆ ในการพัฒนาท้องถิ่นการกำหนดนโยบาย โครงการด้านการพัฒนาในด้านต่างๆ และตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่น การเข้ามามีส่วนร่วมการดำเนินงาน การพัฒนา ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ แก้ไขปัญหาร่วมกัน การกำหนดนโยบาย และการจัดสรรผลประโยชน์ของประชาชนในพื้นที่ร่วมกัน เปิดโอกาสให้มีการแสดงความคิดเห็น การรับรู้เรียนรู้ ร่วมในกระบวนการตัดสินใจในกิจกรรมที่สำคัญ และเข้าร่วมการตรวจสอบผลปฏิบัติงานในขั้นตอนการจัดทำแผน ขั้นตอนการนำแผนพัฒนาท้องถิ่นไปปฏิบัติ ขั้นตอนการติดตามและการประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่นของกระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีความเหมาะสม ตามกฎหมายและระเบียบกำหนดไว้ชัดเจนในขั้นตอนต่างๆ เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและอุปสรรค ข้อเสนอแนะ เพื่อให้เป็นประโยชน์การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นให้ครอบคลุมปัญหา เพื่อให้ประชาชนในพื้นที่มีความสุข การพัฒนาท้องถิ่นที่ยั่งยืน มีประสิทธิผลมากที่สุด

การวิจัยภาคสนาม สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 1 เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ได้ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น

ข้อที่ 1 การให้ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบล ได้มีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารต่างๆ แก่ประชาชน ตามช่องทางต่างๆ ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก

ข้อที่ 2 การรับฟังความคิดเห็นของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ได้มีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ในการจัดประชุมประชาคม ซึ่งในการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน เป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เสนอปัญหาความต้องการของตนเอง เพื่อเป็นข้อมูลไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพรยังได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้แสดงความคิดเห็นผ่านทางช่องทางต่างๆ เช่น การเขียนคำร้อง การแจ้งข้อมูลผ่านทางเว็บไซต์ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร

ข้อที่ 3 การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ได้มีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ในส่วนของการให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมประชาคม เพื่อรับฟังปัญหาความต้องการของประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร จึงเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่เกิดขึ้นและต้องการอยากให้มีพัฒนาและบรรลุจุดในแผนพัฒนาท้องถิ่น ทั้งนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพรได้มีการจัดทำโครงการ/กิจกรรมที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชน ตลอดจนตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง

ข้อที่ 4 การสร้างความร่วมมือกับประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ได้มีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การสร้างความร่วมมือกับประชาชน โดยการส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น โดยในการประชุมประชาคม องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพรจะมีการสร้างความร่วมมือโดยการระดมความคิดเห็นจากประชาชน ในการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ในการพัฒนาท้องถิ่น ตลอดจนการร่วมติดตามตรวจสอบผลการดำเนินงาน ตามแผนพัฒนาท้องถิ่น

ข้อที่ 5 การเสริมสร้างอำนาจแก่ประชาชน องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ได้มีแนวทางในการส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น การเสริมสร้างอำนาจให้แก่ประชาชน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ซึ่งเป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 โดยมีผู้แทนประชาชนในตำบลมาบยางพรเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการ ประกอบด้วย (1) คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร โดยมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการกำหนดแนวทางการพัฒนาท้องถิ่น และร่วมกันจัดทำร่างแผนพัฒนา เสนอแนะแนวทางการพัฒนา และการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการจัดทำร่างแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร (2) คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร โดยมีอำนาจหน้าที่จัดทำร่างแผนพัฒนาให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่คณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร กำหนดจัดทำร่างแผนการดำเนินงานและจัดทำร่างข้อกำหนดขอบข่ายและรายละเอียดของงานตามที่มอบหมายให้หน่วยงาน หรือบุคคลภายนอกดำเนินการ เพื่อเสนอต่อคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร นอกจากนี้ องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพรยังมีการแต่งตั้งคณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมเป็นคณะกรรมการในการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาท้องถิ่น ให้เกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 2 เพื่อศึกษากระบวนการขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร ผลการวิจัยพบว่า องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพรได้เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม มีขั้นตอนดังนี้ 1.ขั้นตอนการเตรียมการในการเตรียมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น จะต้องมีการรวบรวมข้อมูลที่เป็นปัญหาของประชาชนที่เคยเสนอมาบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น ว่าได้มี

โครงการไหนได้มีการดำเนินการไปแล้ว และได้เหลือโครงการไหนบ้างที่ยังไม่ได้ดำเนินการ เพื่อดำเนินการเตรียมนำเสนอในการประชุมประชาคม โดยทำการกำหนดวันจัดประชุมประชาคม แล้วทำการเสนอต่อนายกองค้การบริหารส่วนตำบล เมื่อนายกองค้การบริหารส่วนตำบลได้ทำการเซ็นต่อนุมัติวันที่จัดทำการประชุมประชาคมแล้ว ให้เจ้าหน้าที่ดำเนินการแจ้งแก่ผู้นำชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกส่วน จากนั้นประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนในพื้นที่ที่ได้รับทราบโดยทั่วกัน ว่าในวันที่ เวลานี้จะมีการจัดประชุมประชาคมเพื่อจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น หลังจากที่ประชาชนได้รับทราบแล้ว ก็จะได้เข้าร่วมประชุมประชาคม เพื่อทำการนำเสนอปัญหาและความต้องการของประชาชน 2.ชั้นจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในการประชุมประชาคมของค้การบริหารส่วนตำบลมาบียงพร จะมีการทำหนังสือเชิญประชุมประชาคม และดำเนินการประสานงานกับผู้นำชุมชน เพื่อทำการนัดหมายวัน/เวลา/สถานที่ ที่ใช้ในการจัดการประชุมประชาคม โดยผ่านทางประชาสัมพันธ์ของช่องทางของค้การบริหารส่วนตำบลมาบียงพร เมื่อถึงวันประชุมประชาคมประชาชนที่มาเข้าร่วมจะมาลงชื่อเพื่อเป็นหลักฐานในการเข้าร่วมประชุม หลังจากได้มีการเปิดประชุมประชาคมนายกองค้การบริหารส่วนตำบล ปลัดของค้การบริหารส่วนตำบล และเจ้าหน้าที่ของของค้การบริหารส่วนตำบลจะทำการอธิบายและชี้แจงวัตถุประสงค์ ข้อมูลต่างๆรวมถึงผลการดำเนินงานของของค้การบริหารส่วนตำบลที่ผ่านมาให้ประชาชนได้รับทราบ จากนั้นจะเป็นการเปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอปัญหา ความต้องการและความคิดเห็นต่างๆ เมื่อประชาชนได้มีการเสนอประเด็นปัญหาแล้ว เจ้าหน้าที่ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจะทำการเสนอปัญหาความต้องการต่อผู้ที่เข้าร่วมประชุมทุกคนเป็นคนตัดสินใจ รวมทั้งจัดลำดับความสำคัญของปัญหาและความต้องการในแต่ละชุมชน ในการที่มีการประชุมประชาคมทุกครั้ง เจ้าหน้าที่จะทำการจดบันทึกและบันทึกเสียงการประชุมไว้เพื่อเป็นเครื่องมือในการประกอบการตัดสินใจการจัดทำแผน ในส่วนของการสรรหาและคัดเลือกคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการคัดเลือกกันเอง โดยการเสนอชื่อและโหวตเลือกโดยการยกมือนับคะแนน เพื่อให้ได้ตัวแทนภาคประชาชนที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนโดยตรง 3.ชั้นตอนหลังการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของค้การบริหารส่วนตำบลมาบียงพร จะต้องทำการปิดประกาศไว้ ณ ที่ทำการของค้การบริหารส่วนตำบลมาบียงพร ประชาสัมพันธ์ทางสื่อออนไลน์ต่างๆของของค้การบริหารส่วนตำบล การมีส่วนร่วมในชั้นตอนหลังจากจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นอีกชั้นตอนหลัง คือ การให้ประชาชนร่วมกันติดตามในการประเมินผลโครงการของของค้การบริหารส่วนตำบลมาบียงพร เพื่อนำข้อบกพร่องที่เกิดขึ้นมาวิเคราะห์มาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในครั้งถัดไป

วัตถุประสงค์การวิจัยข้อที่ 3 เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของของค้การบริหารส่วนตำบลมาบียงพร ผลการวิจัยพบว่า 1.ประชาชนยังไม่ให้ความสำคัญในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งในการประชุมประชาคมในแต่ละครั้ง มีประชาชนเข้าร่วมการประชุมจำนวนน้อย ทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความต้องการของประชาชนไม่เพียงพอต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2.ประชาชนบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในบทบาทการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 3.ประชาชนบางส่วนมีข้อสงสัยในข้อมูลการเสนอปัญหา ความต้องการของประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และขาดความเชื่อมั่นต่อการเสนอข้อมูล เพื่อนำไปจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีความคิดเห็นไม่ตรงกัน ขาดความรู้ทางด้านวิทยาการต่างๆ และขาดความเชื่อมั่นในการที่จะนำเสนอข้อมูล

อภิปรายผล

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ของของค้การบริหารส่วนตำบลมาบียงพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง ด้านการมีส่วนร่วมของประชาชน องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการงานตามนโยบายของรัฐบาล โดยดำเนินการตามระเบียบ หลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติ โดยเฉพาะระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี การบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดีควรจัดหรือส่งเสริมให้สังคมอยู่บนพื้นฐานของหลักสำคัญอย่างน้อย 6 ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความคุ้มค่า และหลักความรับผิดชอบ สอดคล้องกับผลงานวิจัยของ สุไลมีะ ไชยธारी (2553) ศึกษาถึง แนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลมหาสาร อำเภอมหาสารคาม จังหวัด

พระนครศรีอยุธยา ผลการศึกษาพบว่า มีการเสนอโครงการต่อผู้บริหาร มีการประชุมประชาคม เก็บรวบรวมข้อมูลโดยการใช้เวลาที่ประชาคม แชนชุมชน รวมถึงการใช้แบบสอบถามข้อมูลจากประชาชนและใช้ข้อมูลแผนพัฒนาจังหวัด อำเภอ นโยบายผู้บริหารมาประกอบการจัดทำแผน แต่ยังมีปัญหา คือ ผู้เข้าร่วมประชุมมีเพียงไม่ถึงกึ่งหนึ่งของประชาชนในชุมชน ข้อมูลในท้องถิ่นยังมีไม่ครบทุกด้าน ผู้เข้าร่วมประชุมไม่ค่อยเสนอความคิดเห็น การนำข้อมูลมาใช้ไม่ครบถ้วน กระจัดกระจาย จัดเก็บไม่เป็นระบบ ค้นหาไม่สะดวก ผู้เข้าร่วมประชุมส่วนใหญ่เป็นผู้สูงอายุ ทำให้ได้ข้อมูลแค่เฉพาะหน้าหรือปัญหาเฉพาะกลุ่มเดิม สำหรับปัญหาในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นคณะกรรมการไม่มีความรู้ในขั้นตอนกระบวนการวิเคราะห์ประเมินสถานการณ์และไม่สามารถถ่ายทอดให้กับประชาคมได้ จึงวิเคราะห์ข้อมูลเพียงด้านงบประมาณและความพึงพอใจของประชาชน และรวบรวมแผนงานโครงการบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่น มีข้อมูลปัญหาความต้องการสำหรับหารพัฒนาน้อย ทางเลือกในการจัดลำดับความสำคัญของปัญหาที่ทำอยู่ คือ ผู้บริหารตัดสินใจตามโครงการตามที่ตัวเองคิดว่าสำคัญมาดำเนินการจัดทำก่อน นอกจากนี้ยังแบ่งโครงการกันไปตามฐานเสียงของสมาชิกสภาท้องถิ่น และเทศบาลนำข้อมูลโครงการทั้งหมดใส่ในแผนพัฒนาโดยไม่ได้อธิบายความเป็นไปได้ของโครงการ ขาดการพูดคุยการยอมรับร่วมกันของชุมชนถึงแม้จะมีการจัดประชุมประชาคมเพื่อให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น งบประมาณมีน้อยทำให้ได้ไม่ครบทุกชุมชนแต่ละโครงการมีการใช้งบประมาณสูง ด้านการติดตามประเมินผลและรายงานผลการติดตาม โดยเจ้าหน้าที่เป็นผู้รวบรวมข้อมูลผลการดำเนินงานจัดทำเอกสารติดตามประเมินผลเสนอต่อผู้บริหาร สภาท้องถิ่น คณะกรรมการฯ และประกาศให้ประชาชนทราบ ซึ่งยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของระเบียบ เนื่องจากคณะกรรมการและประชาชนยังไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนอย่างจริงจัง

กระบวนการขั้นตอนการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร อำเภอปลวกแดง จังหวัดระยอง

1. ขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยจะมีคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่งตั้งจากตัวแทนส่วนราชการ องค์การภาคเอกชน องค์การประชาชน และผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการรวบรวมปัญหาความต้องการ ประเด็นการพัฒนาและพิจารณาโครงการมาบรรจุไว้ในแผนท้องถิ่น โดยผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ นายกองคองค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร ได้แสดงความคิดเห็นว่า การแต่งตั้งคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยจะมีคณะกรรมการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น แต่งตั้งจากตัวแทนส่วนราชการ องค์การภาคเอกชน องค์การประชาชน และผู้นำชุมชนในท้องถิ่น ซึ่งมีหน้าที่ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยการรวบรวมปัญหาความต้องการ ประเด็นการพัฒนาและพิจารณาโครงการมาบรรจุไว้ในแผนท้องถิ่น ตามที่ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 กำหนดสอดคล้องกับแนวความคิดการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น ได้กำหนดไว้ว่าคณะกรรมการที่เกี่ยวข้องในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2548 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย คณะกรรมการสนับสนุนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และคณะกรรมการพัฒนาท้องถิ่น 2. ขั้นตอนและหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกสัดส่วนประชาคมท้องถิ่นระดับตำบล เพื่อมาเป็นตัวแทนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น มีขั้นตอนและหลักเกณฑ์การคัดเลือกสัดส่วนประชาคมท้องถิ่น โดยการคัดเลือกจากตัวแทนของชาวบ้าน เพื่อมาทำหน้าที่ในการประชุมประชาคมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นตามรูปแบบการคัดเลือกตามที่กระทรวงมหาดไทยเป็นผู้กำหนด 3. ขั้นตอนและวิธีการในการจัดเก็บข้อมูลปัญหาความต้องการของประชาชนโดยการจัดประชุมประชาคมท้องถิ่น เพื่อเก็บรวบรวมปัญหาความต้องการจากชาวบ้าน โดยการกลั่นกรองปัญหาความต้องการของชาวบ้านพร้อมจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา เพื่อนำมาจัดทำเป็นแผนงานโครงการในการบรรจุไว้ในแผนพัฒนาท้องถิ่น

ปัญหาและอุปสรรคในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลมายางพร มีดังนี้ 1. การมีส่วนร่วม ประชาชนไม่เห็นถึงความสำคัญของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับชาญชัย เชื้อกล้า (2563) ได้ศึกษาวิจัย การมีส่วนร่วม

ร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลคลองพลู อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี พบว่า ประชาชนบางส่วนไม่ให้ความสนใจกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับงานวิจัยของภาณุวัฒน์ แก้วแหยม (2563) ได้ศึกษา การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น : กรณีศึกษาองค์การบริหารส่วนตำบลห้วยหิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี พบว่า ประชาชนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น 2.เรื่องเวลาในการจัดทำประชาคมไปตรงกับเวลาประกอบอาชีพของประชาชนในพื้นที่ทำให้ไม่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมการจัดทำประชาคมดังกล่าว สอดคล้องกับงานวิจัยของ อติสรณ์ ชัดสีลี (2551) ได้ทำการศึกษาวิจัยเรื่องการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนไม่มีเวลาที่จะเข้ามามีส่วนร่วมจัดทำแผนท้องถิ่น ไม่มีความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นและขาดการประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับแผนพัฒนาท้องถิ่น ระเบียบ ข้อกฎหมายให้ประชาชนได้ทราบและเข้าใจได้ยากมาก 3.ประชาชนบางส่วนไม่มีความสนใจเข้าร่วมกิจกรรมและไม่เห็นความสำคัญในการแสดงความคิดเห็นเสนอปัญหา ซึ่งอาจทำให้ปัญหาความต้องการของประชาชนไม่ครอบคลุมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น สอดคล้องกับงานวิจัยของ วิฑูริณี ใจเพียร (2558) ทำการศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตตำบลเหมืองง่า อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่างๆน้อยมาก องค์การบริหารส่วนตำบลได้เปิดโอกาสให้ประชาชนได้ร่วมแสดงความคิดเห็นเสนอปัญหาเพื่อนำมาจัดทำโครงการต่างๆบรรจุในแผนพัฒนาท้องถิ่นตลอดจนเข้ามาร่วมในเวทีประชาคมท้องถิ่น มีประชาชนเข้าเป็นจำนวนน้อย ประชาชนส่วนมากที่เข้าร่วมการประชุมประชาคมแต่ละครั้ง ไม่ค่อยกล้าที่แสดงความคิดเห็นหรือเสนอแนะ ข้อเสนอแนะใหม่ๆ 4.การประชาสัมพันธ์ ประชาชนบางกลุ่มเข้าไม่ถึงข้อมูลของการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และมีข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี ไม่มีอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ที่รับข้อมูลข่าวสาร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของภัทริกา วีระสอน (2564) ได้ศึกษา กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอนทราย อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา พบว่ามีปัญหาในการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารของประชาชนบางกลุ่มที่ข้อจำกัดด้านเทคโนโลยี ไม่มีโทรศัพท์หรืออุปกรณ์ที่รับข้อมูลข่าวสาร สอดคล้องกับบทสัมภาษณ์ "...การประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารขององค์การบริหารส่วนตำบลยังไม่ครอบคลุมทุกพื้นที่หรือทุกกลุ่ม เพราะบางพื้นที่ก็ไม่มีเสียงไร้สาย หรือประชาชนบางกลุ่ม เช่น ผู้สูงอายุ หรือผู้ยากจน ไม่สามารถเข้าถึงโทรศัพท์สมาร์ตโฟน อาจจะมาจากเหตุผลที่ใช้ไม่เป็น มองไม่ค่อยเห็น หรือไม่มีเงินซื้อ เป็นต้น..." (ผู้ใหญ่บ้าน, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 มิถุนายน 2566) 5.ปัญหาด้านงบประมาณ เช่น งบประมาณในการดำเนินงานในด้านงานพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านงานพัฒนาสังคม ด้านงานพัฒนาการศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ด้านงานพัฒนาสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม ด้านงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานมีงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการจัดสรร เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อน ความต้องการให้กับประชาชนในพื้นที่ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนจิรา พวงผกา (2560) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลตำบลบางเตือ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาด้านงบประมาณ ได้แก่ การมีงบประมาณที่ไม่เพียงพอในการแก้ไขปัญหาความต้องการให้กับประชาชนในพื้นที่

แนวทางการแก้ไขปัญหา อุปสรรค ในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร 1) การจัดโครงการ/กิจกรรม/การประชุมเชิงปฏิบัติการให้ความรู้แก่ประชาชนให้เห็นถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมประชาชนต่อการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น เห็นประโยชน์ของประชาชนที่จะได้จากการพัฒนาในด้านต่างๆ ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นและเกิดความเจริญก้าวหน้าแก่ท้องถิ่น 2) การประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข้อมูลข่าวสารแก่ประชาชน ทางช่องทางต่างๆ ที่หลากหลาย ประชาชนสามารถเข้าถึงข้อมูลได้อย่างสะดวก เช่น บอร์ดประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสารของ องค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพรและของหมู่บ้านรถประชาสัมพันธ์เคลื่อนที่ เอกสาร แผ่นพับ เว็บไซต์ ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพรทาง facebook ขององค์การบริหารส่วนตำบลมาบยางพร เป็นต้น 3) การสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน ในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น โดยมีการนำข้อมูลปัญหาความต้องการที่ประชาชนได้มีการเสนอและจัดลำดับความสำคัญ เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม สามารถ

ตอบสนองความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง การรายงานผลการดำเนินการ ตามแผนพัฒนาท้องถิ่นอย่าง
สม่ำเสมอแก่ประชาชน ตลอดจนปัญหาข้อจำกัดในการพัฒนาในด้านต่างๆ

ข้อเสนอแนะ

ผู้ศึกษาได้มีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. การสร้างความรู้ ความเข้าใจแก่ประชาชนในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น และ
แจ้งประชาสัมพันธ์ผลการดำเนินงานตามแผนพัฒนาท้องถิ่นให้มีความชัดเจน โปร่งใส ตรวจสอบได้
2. การสร้างจิตสำนึกให้ประชาชน เห็นความสำคัญในโยชน์ต่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งการจัดทำแผนพัฒนา
ท้องถิ่นจะสำเร็จได้ ต้องได้รับความร่วมมือจากประชาชน
3. การเข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น ควรจัดกิจกรรมที่สร้างแรงจูงใจเพื่อให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น
โดยมีกิจกรรมอื่นๆสอดแทรก เช่นการให้ของที่ระลึกแก่ประชาชนที่เข้าร่วมประชุมประชาคมท้องถิ่น
4. ควรทำช่องทางในการติดต่อ สื่อสาร และประสานงานกับประชาชน เพื่อเป็นการลดช่องว่างระหว่างองค์การ
บริหารส่วนตำบลกับประชาชน โดยประชาชนส่วนใหญ่ต้องการให้ความร่วมมือต่อการดำเนินงานขององค์การ
บริหารส่วนตำบล ซึ่งอาจส่งให้การดำเนินงานต่างๆ สำเร็จลุล่วงไปอย่างรวดเร็ว
5. ต้องดำเนินการโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ตามความต้องการและแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนให้ประชาชน
อย่างเสมอภาค เท่าเทียม ไม่เลือกปฏิบัติ
6. ควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น
ในด้านต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2563). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. ค้นเมื่อ 10 กรกฎาคม 2566, จาก
www.dla.go.th/work/planlocal.
- กระทรวงมหาดไทย. (2561). *ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
2548 และที่แก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2561*. กรุงเทพมหานคร: ผู้แต่ง.
- ชาญชัย เชื้อกล้า. (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษาขององค์การบริหารส่วน
ตำบลคลองพลู อำเภอหนองใหญ่ จังหวัดชลบุรี*. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- จิตติลีนา ใจเพียร. (2558). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลเหมืองง่า อำเภอลำพูน จังหวัดลำพูน:
ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น*. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยเนชั่น.
- ธนจิรา พวงผกา. (2560). *ปัจจัยที่มีผลกับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาสามปีของเทศบาลบาง
เดื่อ อำเภอเมืองปทุมธานี จังหวัดปทุมธานี*. การค้นคว้าอิสระ รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต,
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ภัทริกา วีระสอน. (2564). *กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นแบบมีส่วนร่วม ขององค์การบริหารส่วนตำบลดอน
ทราย อำเภอบ้านโพธิ์ จังหวัดฉะเชิงเทรา*. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.
- ภาณุวัฒน์ แก้วแหยม (2563). *การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วน
ตำบลห้วยหิน อำเภอชัยบาดาล จังหวัดลพบุรี*. การค้นคว้าอิสระ, มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐ
ประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

วิโรจน์ ก่อสกุล. (2565). เอกสารประกอบการบรรยายกระบวนการระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์.
กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรามคำแหง, โครงการรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต.

สุโลม๊ะ ไชยธารี (2553). แนวทางการพัฒนาการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา เทศบาลตำบลมหาราช อำเภอ
มหาราช จังหวัดพระนครศรีอยุธยา. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

อดิสรณ์ ชัดสีใส. (2551). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นในอำเภอเชียงดาว จังหวัด
เชียงใหม่. การศึกษาอิสระรัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ

ผู้ให้ข้อมูลบ้านภายในตำบลมาบยางพร, 2566, บทสัมภาษณ์ส่วนบุคคล, 25 มิถุนายน 2566